

دانشکده آموزشهای الکترونیکی

پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات (تجارت الکترونیک)

ارائه مدل بومی سازی شده برای ارزیابی آمادگی الکترونیکی مطالعه موردی استانداری خراسان رضوی

به کوشش:

مهدی فکور باغبان

استاد راهنما:

دکتر رئوف خیامی

بهمن ماه ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

با پدیدار شدن شبیح «تقسیم بندی دیجیتالی» رهبران جهانی دولتها، شرکتهای و سازمانهای شهری به دنبال مهار قدرت فناوری های اطلاعات و ارتباطات (ICT) در جهت توسعه هستند. برای استفاده موثر از ICT، یک کشور باید در زمینه زیرساختها، دسترسی گسترده جمعیت به ICT و بستر قانونی و تنظیمی آمادگی الکترونیکی داشته باشد. رهبران کشورهای در حال توسعه می توانند ارزیابی آمادگی الکترونیکی را جهت تسهیل اندازه گیری و طراحی برنامه های یکپارچه سازی ICT بکار برند. این امر به آنها کمک می کند تا تلاشهایشان را متمرکز کرده و مناطقی را که به کمک خارجی نیاز دارند، مشخص کنند. گستره ای از ابزارهای ارزیابی برای اندازه گیری آمادگی الکترونیکی یک کشور یا یک اقتصاد ایجاد شده است. این ابزارها بنحو وسیعی از تعاریف و روشهای مختلف آزمون آمادگی الکترونیکی استفاده می کنند و ارزیابی ها بنحو شایانی در اهداف و نتایج با هم تفاوت دارند.

هدف از این طرح بررسی مدل های رایج ارزیابی آمادگی الکترونیکی موجود در دنیا و ارائه مدلی منطبق بر ویژگیهای ملی (کشور ایران) و منطقه ای (استان خراسان رضوی) برای این ارزیابی می باشد تا با استفاده از آن مدل بتوان شناسایی و ارزیابی وضعیت موجود در دستگاههای اجرایی استان را از منظر آمادگی الکترونیکی و در مسیر دستیابی به استقرار دولت الکترونیکی سنجش نمود. همچنین مجموعه ای از شاخص های اساسی را برای ارزیابی آمادگی الکترونیکی مشخص کرده و ارائه مینماید.

واژه های کلیدی: فناوری اطلاعات، ارزیابی آمادگی الکترونیکی، آمادگی الکترونیکی، دولت الکترونیک

فهرست مطالب

۱۰	فصل ۱: مقدمه
۱۱	۱-۱- مقدمه.....
۱۳	۲-۱- اهداف تحقیق.....
۱۵	۳-۱- پیشینه پژوهشی.....
۱۹	۴-۱- سوالات یا فرضیه های تحقیق.....
۱۹	۵-۱- ساختار پایان نامه.....
۲۱	فصل ۲: مروری بر منابع
۲۲	۱-۲- مقدمه.....
۲۲	۲-۲- دولت الکترونیکی.....
۲۵	۳-۲- مفهوم آمادگی الکترونیکی.....
۲۶	۴-۲- تعریف آمادگی الکترونیکی.....
۲۸	۵-۲- اهمیت ارزیابی آمادگی الکترونیکی.....
۳۱	۲-۵-۱- سابقه ارزیابی آمادگی الکترونیکی در جهان.....
۳۵	۲-۶- نتیجه گیری.....
۳۶	فصل ۳: نتایج و تفسیر آنها
۳۷	۱-۳- مقدمه.....
۳۷	۲-۳- روش تحقیق.....
۳۸	۳-۳- بررسی مدل های موجود ارزیابی آمادگی الکترونیکی.....
۳۸	۳-۳-۱- دسته بندی روش های ارزیابی آمادگی الکترونیکی.....
۳۸	بررسی روشها:.....
۴۱	۳-۳-۲- دسته بندی مدل های آمادگی الکترونیکی.....
۴۲	۳-۳-۳- مدل های ارزیابی با تمرکز بر اقتصاد الکترونیکی (E-Economy).....
۵۰	۳-۳-۴- ابزارهای ارزیابی با تمرکز بر جامعه الکترونیکی (E-Society).....
۵۳	۴-۳-۱- ارائه مدلی ملی / منطقه ای برای ارزیابی آمادگی الکترونیکی.....
۵۳	۱-۳-۴- ارائه مدل ترکیبی APEC+CSPP.....
۵۴	۳-۴-۲- ارائه شاخص های ارزیابی در این مدل.....

- ۳-۴-۳- تهیه یک نمونه پرسش نامه مبتنی بر این مدل.....۵۶
- ۳-۵- روش تعیین وزن شاخصها.....۵۹
- ۶-۳- بررسی مدل ها و ابزارهای بین المللی.....۶۳
- ۷-۳- دستگاه متولی ارزیابی در استان.....۶۶

فصل ۴: طراحی سامانه ارزیابی آمادگی الکترونیکی

۶۷

- ۱-۴- مقدمه.....۶۸
- ۲-۴- توصیف مدل و شاخص ها.....۷۰
- ۳-۴- فرآیندهای اصلی سامانه.....۷۵
- ۴-۴- ویژه گی های سامانه.....۷۵
- ۵-۴- چشم انداز سامانه.....۷۶
- ۶-۴- نحوه کار سامانه.....۷۶
- ۱-۶-۴- فرایند تعریف مسائل ارزیابی.....۷۶
- ۲-۶-۴- فرایند ارزیابی.....۸۲
- ۳-۶-۴- فرایند گزارش گیری.....۸۴
- ۷-۴- کاربران سامانه:.....۸۶
- ۸-۴- مشخصات فنی سامانه. Error! Bookmark not defined.....
- ۹-۴- سایر قابلیتهای سامانه:.....Error! Bookmark not defined.
- ۱۰-۴- تمهیدات امنیتی اعمال شده.....Error! Bookmark not defined.
- ۱۱-۴- اجرای آزمایشی در سطح پایلوت.....۸۶
- ۱۲-۴- تصاویری از سامانه.....Error! Bookmark not defined.
- ۱-۱۲-۴- تصاویر ورود به سامانه:.....Error! Bookmark not defined.
- ۲-۱۲-۴- تصاویر فرایند تعریف مسئله.....Error! Bookmark not defined.
- ۳-۱۲-۴- تصاویر فرایند ارزیابی.....Error! Bookmark not defined.
- ۴-۱۲-۴- تصاویر فرآیند گزارش گیری.....Error! Bookmark not defined.

فصل ۵: جمع بندی و پیشنهادها

۸۷

- ۱-۵- مقدمه.....۸۸
- ۲-۵- نتایج و دستاوردهای تحقیق.....۸۸
- ۱-۲-۵- ارائه مدل ملی /منطقه ای.....۸۸
- ۲-۲-۵- ساختار پرسشنامه و شاخصهای ارزیابی.....۸۹
- ۳-۲-۵- طراحی سامانه ارزیابی آمادگی الکترونیکی.....۸۹

۸۹.....نوآوری-۴-۲-۵

۹۰.....پیشنهادها-۵-۲-۵

۹۱ مراجع

۹۴ پیوستها

فهرست اشکال

شکل (۲-۱) امتیاز آمادگی الکترونیکی کشورها	۳۲
شکل (۴-۱) صفحه ورود به سامانه	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۲) صفحه تعاریف	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۳) تنظیمات مسئله	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۴) انتخاب پرسش نامه ارزیابی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۵) مشخصات ارزیاب ها	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۶) انتخاب مسئله ارزیابی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۷) صفحه امتیازدهی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۸) وضعیت امتیازدهی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۹) تحلیل عملکرد محور	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۰) ضمیمه نمودن مستندات	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۱) گزارشات استاتیک	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۳) گزارشات پویا	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۴) انتخاب و تجمیع مسائل	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۵) انتخاب عناصر عملیاتی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۶) انتخاب فیلد عناصر اطلاعاتی	Error! Bookmark not defined.
شکل (۴-۱۷) انتخاب شیوه نمایش	Error! Bookmark not defined.

فهرست جداول

- جدول (۱-۲) بخشی از جدول رتبه بندی آمادگی الکترونیکی جهان تا سال ۲۰۰۹..... ۳۳
- جدول (۲-۲) جدول رتبه بندی آمادگی الکترونیکی کشورهای جهان تا سال ۲۰۱۰..... ۳۴
- جدول (۱-۳) نمونه هایی از پروژه های بین المللی قابل ذکر در هر کدام از سه دسته اول روشهای ارزیابی میزان آمادگی الکترونیکی ۳۹
- جدول (۲-۳) دسته بندی ابزارهای آمادگی الکترونیکی بر اساس تمرکز مدل..... ۴۱
- جدول (۳-۳) شاخصهای اصلی در مدل APEC..... ۴۳
- جدول (۴-۳) طبقه بندی شاخصها در مدل EIU..... ۴۴
- جدول (۵-۳) محورهای اصلی در مدل McConnell..... ۴۶
- جدول (۶-۳) شاخصهای مورد نظر در مدل موزائیک..... ۴۷
- جدول (۷-۳) شاخصهای مورد نظر در مدل UNCTAD..... ۴۹
- جدول (۸-۳) شاخصهای مورد بررسی در مدل CIDCM..... ۵۱
- جدول (۹-۳) محورهای بررسی در مدل CID..... ۵۱
- جدول (۱۰-۳) ساختار پرسشنامه و گروه بندی شاخصها..... ۵۵
- جدول (۱۱-۳) سوالات نمونه یک محور-شاخص-یک زیر شاخص..... ۵۸
- جدول (۱۲-۳) معیارها و مدلهای ارزیابی آمادگی الکترونیکی..... ۶۳
- جدول (۱۳-۳) مقایسه روش های مختلف آمادگی الکترونیکی..... ۶۴
- جدول (۱۴-۳) مقایسه روش های مختلف آمادگی الکترونیکی..... ۶۵
- جدول (۱-۴) مشخصات فنی سامانه Error! Bookmark not defined.